

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/69/2020
Identifikačné číslo spisu:	3119014148
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:3119014148.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 25. novembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného W. Y. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného W. Y. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23To/99/2019 z 20. januára 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. Y. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 1T/10/2019 zo 4. júla 2019, bol obvinený W. Y. uznaný za vinného pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

- dňa 13. júla 2018 prevzal od poškodenej Z. B. zálohu 1.526,- € na nákup materiálu určeného na realizáciu murárskych prác pri obnove bytového jadra bytu číslo XX na adrese C., Q. S. XX, hoci už v čase prevzatia zálohy vedel, že prostriedky použije na výplatu robotníkov na inej stavbe, čím spôsobil poškodenej Z. B. kodu 1.526,-€.

Za to súd I. stupňa uložil obvinenému podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 a § 49 ods. 2 Trestného zákona, zistiť poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona a priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, na výkon ktorého obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Súčasne mu podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil povinnosť nahradiť poškodenej Z. B. kodu v sume 1 526 eur.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Trenčíne uznesením, sp. zn. 23To/99/2019 z 20. januára 2020, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti tomuto uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. d) a písm. i) Trestného poriadku, t. j. že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, a zároveň podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku, teda dôvodom je aj konanie na súde I. stupňa, keďže vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

V odôvodnení dovolania konkrétne k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku namietal, že na hlavnom pojednávaní konanom 4. júla 2019 sa nezúčastnil z dôvodu, že pracoval v Rakúsku, kde sa snažil zabezpečiť peniaze na pomoc s výchovou mal. V. M. a na náhradu škody, ku ktorej bol zaviazaný právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 4T/102/2017. Vzhľadom na nedostatok skúseností nasadol večer dňa 3. júla 2019 na vlak na opačný smer, pričom ráno zistil že je v Salzburgu, pričom hneď 4. júla 2019 od 6.00 hod. ráno telefonoval na Okresný súd Trenčín, že sa vzhľadom na okolnosti nemôže dostaviť na pojednávanie a žiada o jeho odročenie. K dovolaniu doložil aj doklady od zamestnávateľa, že sa v tom čase nachádzal v Rakúsku. Konaním hlavného pojednávania bez jeho účasti bolo porušené jeho právo na obhajobu. Hlavné pojednávanie sa konalo v jeho neprítomnosti aj napriek tomu, že požiadal o jeho odročenie a riadne sa ospravedlnil z neúčasti na ňom a to telefonicky 4. júla 2019 o 08.07 hod.

Výjadril nesúhlas s tvrdením súdu, že sa riadne neospravedlnil a nepožiadaval o odročenie hlavného pojednávania, keďže o odročenie požiadal v uvedenom telefonickom rozhovore na Okresný súd Trenčín. Vzhľadom k tomu, že sa nachádzal v zahraničí, nemal inú možnosť ako sa telefonicky ospravedlniť z hlavného pojednávania. Odročenie predmetného pojednávania by sa nepriečilo požiadavkám na rýchlosť, hospodárnosť a najmä spravodlivosť konania.

Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, I. ÚS 355/2015-32 zo 16. decembra 2015 obvinený, resp. obžalovaný má právo požadovať od orgánov činných v trestnom konaní, aby boli vyjasnené všetky okolnosti svedčiace v jeho prospech. Toto právo obvineného na obhajobu uvedené v náleze, vo veci jednoznačne porušené bolo. Všetky úkony v trestnom konaní mali byť vykonané v záujme zistenia „pravdy.“ Jednoznačne je zásadným porušením práva na obhajobu, pokiaľ súd nevypočuje na pojednávaní obvineného, teda tento sa nemôže brániť a obhajovať, vysvetliť vec.

Konaním a postupom prvostupňového aj odvolacieho súdu boli porušené ustanovenia § 2 ods. 7, ods. 9, ods. 14 Trestného poriadku. Zabezpečenie práva na obhajobu je odvodené z článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Vyššie uvedené nedostatky rozhodnutia a konania súdu I. stupňa zostali nepovšimnuté aj zo strany odvolacieho súdu.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku (hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky) vidí vo vykonaní hlavného pojednávania zo 4. júla 2019 súdom I. stupňa bez jeho účasti, pretože neboli splnené zákonné podmienky podľa § 252 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého v neprítomnosti obžalovaného môže súd hlavné pojednávanie vykonať, len ak súd má za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj bez prítomnosti obžalovaného.

Porušené bolo tiež ustanovenie § 277 ods. 1 Trestného poriadku, pretože sa objavila prekážka, pre ktorú nebolo možné hlavné pojednávanie vykonať (jeho ospravedlnená neúčasť a žiadosť o odročenie pojednávania), napriek tomu sa však konalo.

Súd I. stupňa mal vykonať hlavné pojednávanie za jeho prítomnosti, pretože vec bolo možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť len v jeho prítomnosti, aby tak mal možnosť vyjadriť sa vo veci a obhajovať sa na hlavnom pojednávaní a tak prispieť k naplneniu účelu trestného konania a síce, aby bol trestný čin náležite zistený (či sa naozaj jednalo o trestný čin) a aby bol v prípade zistenia, že sa o trestný čin nejedná, spod obžaloby oslobodený.

Podľa § 1 prvej vety Trestného poriadku je účelom tohto zákona upraviť postup orgánov činných v trestnom konaní tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní. Toto ustanovenie bolo porušené, pretože bez jeho výpovede (ako obvineného) na hlavnom pojednávaní nebolo možné náležite zistiť trestný čin.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na

nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť) uviedol, že tento dôvod, konkrétne nesprávne právne posúdenie skutku označuje z dôvodu, či je skutok označený vo výrokovej časti rozsudku súdu I. stupňa vôbec trestným činom.

Dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je odôvodnený (obsahovo) tak, že ak by nedošlo k porušeniu práva na obhajobu, trestné stíhanie proti nemu by mohlo priniesť jeho oslobodenie a zastavenie trestného stíhania, pretože by sa preukázalo že trestný čin nespáchal.

Navyše konanie popísané v skutkovej odsudzujúcej rozhodnutia nie je ako také protiprávne. V konaní vykonané dôkazy nesvedčia tomu, že mal od samého začiatku, alebo aj neskôr pri prebratí peňažných prostriedkov od poškodenej v úmysle spáchať podvod a nevyhotoviť dielo, ktoré bolo poškodenou objednané a objednávku s poškodenou neuzatvoril z dôvodu, že chcel od nej vylákať finančné prostriedky. Nespáchal podvod a mal byť preto spod obžaloby oslobodený.

Vo veci tiež bola porušená zásada ultima ratio, kedy sa jednoznačne jednalo o prípad občianskoprávneho charakteru a poškodená neurobila žiadne kroky na ochranu alebo vymáhanie odovzdaných peňažných prostriedkov. Prostriedky trestného práva nie je možné využiť len preto, že subjekt, ktorý sa cíti v práve, celkom rezignoval na ochranu, ktorú mu súdy majú poskytnúť v civilnom konaní. Uvedený princíp umožňuje súdom odlíšiť prípad, ako je tento, ktorý len formálne napĺňa znaky trestného činu. Princíp ultima ratio je neoddeliteľnou súčasťou formálnych znakov skutkovej podstaty trestného činu a má vplyv aj na subjektívnu stránku trestného činu. Vzhľadom na situáciu a bežné obchodné zvyklosti stavebníctve, by tak mohol byť stíhaný každý subjekt, ktorý konkrétne prevzaté prostriedky nepoužil na nákup konkrétneho tovaru, čo ani reálne nie je možné.

Subjektívna stránka trestného činu vo veci nebola preukázaná, nebol mu dokázaný úmysel spáchať podvod, uviesť poškodenú do omylu, toto aj po celý čas konania popieral. Pri prevzatí peňažných prostriedkov dôvodne predpokladal (aj vzhľadom na skutočnosť, že dielo z väčšej časti zhotovil), že dielo zhotoví celé, nemal v úmysle vtedy ani neskôr poškodenú uviesť do omylu a spáchať podvod.

Skutková veta uznesenia o vznesení obvinenia, obžaloby, rozsudku Okresného súdu Trenčín, ani napadnutého uznesenia Krajského súdu v Trenčíne neobsahuje znaky trestného činu, ktoré by napĺňali základné znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu.

Nesprávne právne posúdenie skutku ako dôvod pre dovolanie je teda tiež v podobe popisu skutku premietnutého do jeho právneho posúdenia, obsiahnutého vo výroku napadnutého rozhodnutia - skutkové okolnosti, tak ako sú uvedené vo výrokovej časti rozsudku Okresného súdu Trenčín nenasvedčujú spáchaniu trestného činu, ale tvrdí, že trestný čin, za ktorý bol odsúdený, nespáchal.

Za použitia § 374 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde I. stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku, v dovolaní napáda najmä konanie na súde I. stupňa, pretože jeho odvolanie bolo odvolacím súdom zamietnuté, a teda pochybenia vytýkané v dovolaní a v konaní súdu I. stupňa neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd :

1/ vyslovil, že uznesením (odvolacieho) Krajského súdu v Trenčíne bol porušený zákon v ustanoveniach Trestného poriadku v § 319, § 252 ods. 2, § 277 ods. 1, § 1 prvej vety, § 2 ods. 7, ods. 9, ods. 10, ods. 12, ods. 14, § 34 ods. 1, § 119 ods. 1 písm. a/, Ústava Slovenskej republiky v článkoch 46 ods. 1, 48 ods. 2, 50 ods. 3, jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) a písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj v ďalších ustanoveniach, ktoré sú špecifikované v odôvodnení tohto dovolania, a to v neprospech obvineného, pričom uvedené ustanovenia všeobecne záväzných predpisov boli porušené aj (prvostupňovým) rozsudkom Okresného súdu Trenčín a v konaní, ktoré napadnutým rozhodnutiam predchádzalo;

2/ zrušil podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne v celom rozsahu ako aj rozsudok Okresného súdu Trenčín v celom rozsahu;

3/ prikázal podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku príslušnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolanie obvineného bolo súdom I. stupňa doručené na vyjadrenie prokurátorovi aj poškodenej.

Z nich sa k dovolaniu vyjadril len prokurátor Okresnej prokuratúry Trenčín.

Na dovolacie námietky i dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody reagoval tým spôsobom, že pokiaľ súd I. stupňa vykonal hlavné pojednávanie dňa 4. júla 2019 v neprítomnosti obvineného, konal tak po tom, ako odsúdený približne jednu hodinu pred začiatkom hlavného pojednávania telefonicky oznámil, že sa hlavného pojednávania nezúčastní, pretože deň predtým vyrazil zo Salzburgu a nasadol na opačný vlak. Stotožňuje sa pritom s názorom, že odsúdený nepožadoval hlavné pojednávanie odročiť, ale len oznámil dôvod jeho neúčasti na ňom. Ďalej, pokiaľ odsúdený svoju neprítomnosť ospravedlnil popísanými skutočnosťami, je toto ospravedlnenie potrebné vyhodnotiť ako nedôveryhodné, obštrukčné a špekulatívne, ktorého cieľom bolo oddialiť konečné rozhodnutie vo veci. Odsúdenému podľa jeho vlastného vyjadrenia údajný dôvod nemožnosti dostaviť sa na hlavné pojednávanie bol známy deň pred konaním hlavného pojednávania, odsúdený však tento dôvod súdu oznámil telefonicky len približne jednu hodinu pred konaním hlavného pojednávania, teda oneskorene. Navyše, údajný dôvod nemožnosti dostaviť sa na hlavné pojednávanie odsúdený súdu nijakým spôsobom nepreukázal. V neposlednom rade je potrebné zdôrazniť, že termín konania hlavného pojednávania bol odsúdenému známy s dostatočným časovým predstihom (predvolanie osobne prevzal 6. júna 2019), a teda obžalovaný mal dostatok času na to, aby si svoje osobné veci mohol zariadiť tak, aby sa hlavného pojednávania zúčastnil.

Odsúdený ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia: správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Uvedenou formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva, nie však z hľadiska procesných predpisov. Poukázaním na uvedený dovolací dôvod preto nemožno namietat porušenie procesných predpisov. V medziach tohto dovolacieho dôvodu možno namietat, že skutok tak, ako bol zistený súdom, bol nesprávne právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin nejde alebo ide o iný trestný čin, než pre ktorý bol obvinený uznaný za vinného. Na podklade tohto dovolacieho dôvodu však nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, na ktorých je napadnuté rozhodnutie založené. Rovnako nie je možné preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia vykonaných dôkazov v zmysle § 2 ods. 10 a 12 Trestného poriadku, pretože táto činnosť súdu spočíva na aplikácii procesných ustanovení a nie hmotných. Z vyššie uvedeného vyplýva, že najvyšší súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou, a preto nemôže preskúmať a posudzovať postup súdov prvého a druhého stupňa pri hodnotení vykonaných dôkazov. Naopak, najvyšší súd ako súd dovolací, je povinný vychádzať zo skutkových zistení súdu prvého, prípadne druhého stupňa a potom v nadväznosti na nimi zistený skutkový stav môže posudzovať hmotnoprávne posúdenie skutku.

V posudzovanej veci uplatnené námietky odsúdeného smerujú primárne do oblasti skutkových zistení, nesprávneho hodnotenia dôkazov a popierania viny na spáchaní predmetného skutku. Z jeho strany ide o výhrady voči spôsobu hodnotenia dôkazov vykonaných okresným a krajským súdom, prejavuje nesúhlas s procesným postupom súdov pri vykonávaní a hodnotení dôkazov, na základe čoho považuje skutkové závery za nesprávne. Dovolaciemu súdu vlastne predkladá vlastnú verziu skutkového stavu, podľa ktorého nemala byť naplnená subjektívna stránka trestného činu a žiada zrušiť napadnutý rozsudok a vec znovu prejednať.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odsúdeného podľa § 382 písmeno c) Trestného poriadku na verejnom zasadnutí uznesením odmietol, pretože je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 odsek 1 písmeno c), i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pokiaľ dovolateľ formuloval dovolanie tým spôsobom, že ním napáda aj prvostupňový rozsudok aj

uznesenie odvolacieho súdu, dovolací súd zdôrazňuje, že hoci uvedené rozhodnutia (ako na seba nadväzujúce) tvoria jednotu, obvinený je oprávnený podať dovolanie len proti právoplatnému druhostupňovému rozhodnutiu, čo vyplýva z ustanovení § 368 ods. 1 písm. h) a § 372 ods. 1 Trestného poriadku (v ich systematickej nadväznosti), konkrétne z podmienky, podľa ktorej obvinený môže podať dovolanie len vtedy, ak využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo aj rozhodnuté [obdobne viď aj rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len ako „R“) pod č. 18/2007, resp. i odôvodnenie rozhodnutia pod č. 22/2009].

Dovolanie obvineného preto dovolací hodnotil ako podané proti uzneseniu odvolacieho súdu (Krajského súdu v Trenčíne), bez ohľadu na fakt, že dovolateľ de facto konaniu v pôvodnom konaní vytýkal primárne postup súdu I. stupňa spočívajúci vo vykonaní hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvineného v uvedených intenciách konštatuje, že v posudzovanom prípade dovolateľ v dovolaní namietal primárne tú skutočnosť, že hlavné pojednávanie súdu I. stupňa v pôvodnom konaní, vykonané Okresným súdom Trenčín dňa 4. júla 2019, na ktorom bol vyhlásený (odsudzujúci) rozsudok, bolo vykonané v jeho neprítomnosti, domáhajúc sa záveru, že na taký postup neboli splnené zákonné podmienky.

Z obsahu dovolania pritom vyplýva, že v tejto chybe dovolateľ vidí súčasné naplnenie dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ obvinený v takto namietanej chybe videl porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom (súčasťou práva na obhajobu sú primárne práva obvineného uvedené v § 34 Trestného poriadku ale aj iné), vykonanie hlavného pojednávania bez prítomnosti obžalovaného, ak pre taký postup neboli splnené zákonné podmienky, zodpovedá svojim obsahom dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Takto namietaný nezákonný postup v sebe zároveň zahŕňa aj zásadné porušenie práva na obhajobu, avšak v takom prípade neprichádza do úvahy záver o naplnení dovolacieho dôvodu aj podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu, že v uvedenej situácii je ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku v pomere špeciality k § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (obdobne viď aj R 6/2011).

Rovnako je neakceptovateľný z pohľadu posúdenia uvedenej chyby názor dovolateľa o tom, že by táto chyba bola subsumovateľná pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorého podstatou je nesprávna právna kvalifikácia zisteného skutku alebo porušenie iného hmotnoprávneho ustanovenia, teda obsahom tohto dovolacieho dôvodu nemôže byť akékoľvek porušenie procesných ustanovení Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dovolateľom uplatňovaný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, jeho naplnenie spočíva v nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo v porušení iných hmotnoprávnych ustanovení. Dovolateľ porušenie iných hmotnoprávnych ustanovení nenamietal.

Nesprávnosť zisteného skutku však odvodzoval z vlastného spôsobu hodnotenia dôkazov vo vzťahu k skutkovým zisteniam premietnutým do tzv. skutkovej vety odsudzujúceho rozhodnutia. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia však vyplýva, že „správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť“, čím je nepochybne vyjadrené, že zistenia vyplývajúce z tzv. skutkovej vety odsudzujúceho rozhodnutia - v danom prípade rozsudku súdu I. stupňa skúma dovolací súd výlučne z toho pohľadu, či sú v nej uvedené také skutkové okolnosti, ktoré zakladajú zákonné znaky konkrétneho trestného činu - v posudzovanom prípade prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona.

Námietky dovolateľa v tomto smere, ktorými napáda absenciu dôkazov a spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní (ako napr. že nebola preukázaná subjektívna stránka trestného činu - podvodný úmysel a pod.) nemožno akceptovať.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací súd pritom konštatuje, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní zodpovedá jeho právnej kvalifikácii v rozsudku súdu I. stupňa.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd zdôrazňuje, že podľa tohto ustanovenia dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 252 ods. 2 Trestného poriadku v neprítomnosti obžalovaného môže súd hlavné pojednávanie vykonať, len ak súd má za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj bez prítomnosti obžalovaného a pritom

- a) obžaloba bola obžalovanému riadne doručená a obžalovaný bol na pojednávanie riadne a včas predvolaný,
- b) obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa o skutku, ktorý je predmetom obžaloby, pred orgánom činným v trestnom konaní a boli dodržané ustanovenia o vyšetrovaní alebo skrátrenom vyšetrovaní a obvinený bol upozornený na možnosť preštudovať spis a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteneho vyšetrovania,
- c) obžalovaný bol na možnosť vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti upozornený,
- d) obhajca obžalovaného, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, vyhlási, že netrvá na osobnom výsluchu obžalovaného.

Podľa § 252 ods. 3 Trestného poriadku hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného nemožno konať, ak je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov. To neplatí, ak obžalovaný výslovne odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo výslovne požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti.

Podľa § 252 ods. 4 Trestného poriadku v prípadoch povinnej obhajoby nemožno konať hlavné pojednávanie bez prítomnosti obhajcu. Ak nejde o prípad povinnej obhajoby a obžalovaný má obhajcu, možno vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obhajcu, len ak s tým obžalovaný súhlasí.

Keďže v predmetnej veci obvinený nebol vo väzbe ani vo výkone trestu odňatia slobody a trestne stíhaný pred súdom na podklade obžaloby bol pre skutok v nej právne posúdený ako prečin (s hornou hranicou

trestnej sadzby odňatia slobody 2 roky), tak z pohľadu § 252 ods. 3 Trestného poriadku neboli naplnené zákonné (negatívne vymedzené) podmienky, ktoré vylučujú (bez súhlasu obvineného, resp. výslovného odmietnutia účasti) vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného.

Naopak, ustanovenie § 252 ods. 2 Trestného poriadku vymedzuje (pozitívne) podmienky, za ktorých hlavné pojednávanie možno vykonať v neprítomnosti obžalovaného spôsobom, z ktorého je zrejmé zachovanie jeho procesných obhajobných práv v zmysle reálnej možnosti zúčastniť sa hlavného pojednávania ako verejnej formy prejednávania jeho trestnej veci, ktoré v sebe obsahujú jednak právo súdu posúdiť, či prítomnosť obžalovaného na tejto forme prejednávania veci je (alebo nie je) nevyhnutné, hoci obžalovaný nerešpektoval povinnosť dostaviť sa na hlavné pojednávanie, na ktoré bol riadne a včas predvolaný.

V zmysle zákonnej podmienky upravenej v návetí § 252 ods. 2 Trestného poriadku, z posudzovaného spisu vyplýva, že súd I. stupňa mal za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj bez prítomnosti obžalovaného, čím sa aj v odôvodnení jeho rozsudku zaoberal (v jeho 5. odseku).

K zákonnej podmienke uvedenej v § 252 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku je nevyhnutné uviesť, že obžaloba bola obvinenému (spolu s poučením v zmysle § 240 ods. 3 Trestného poriadku) riadne doručená dňa 24. apríla 2019.

Obvinený na hlavné pojednávanie, určené konajúcim samosudcom na 4. júla 2019 bol riadne predvolaný, a to predvolaním (ktoré prevzal už 6. júna 2019), obsahom ktorého bolo (okrem iného) i poučenie o možnosti konať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti, ak sa naň nedostaví bez dostatočného ospravedlnenia a za podmienok uvedených v § 252 Trestného poriadku, v poučení i doslovne citovanom, čím bola splnená podmienka uvedená v § 252 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku.

K splneniu podmienky uvedenej v § 252 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku dovolací súd konštatuje, že obvinenému bolo riadne vznesené obvinenie, ku skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie (ktorý je i skutkom následne podanej obžaloby) mal možnosť sa vyjadriť pred povereným príslušníkom, a v rámci jeho výsluchu v procesnom postavení obvineného z 18. januára 2019 sa aj vyjadril. Taktiež bol na možnosť preštudovať vyšetrovací spis pri skončení vyšetrovania riadne a včas upozornený, pričom je bez významu, že tohto úkonu sa nezúčastnil (a teda uvedenú možnosť nevyužil).

Z úradného záznamu zo 4. júla 2019 ďalej vyplýva, že obvinený síce telefonoval 4. júla 2019 v čase 08.07 hod. na Okresný súd Trenčín, avšak vo svojom telefonáte iba oznámil, že sa hlavného pojednávania nezúčastní, pretože nasadol na opačný vlak a nachádza sa v Salzburgu, v Rakúsku. Dovolací súd sa s ohľadom na obsah tohto úradného záznamu stotožňuje so záverom prvostupňového súdu, že obvinený iba oznámil, že sa na pojednávanie nedostaví, pričom nežiadal o jeho odročenie, preto samosudca Okresného súdu Trenčín postupoval v súlade s ustanovením § 252 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 2 Trestného poriadku. Taktiež je potrebné poukázať na skutočnosť, že obvinený mal vedomosť o termíne hlavného pojednávania od 6. júna 2019 (teda mesiac pred konaním hlavného pojednávania), preto mal dostatok času na zariadenie si svojich záležitostí tak, aby sa hlavného pojednávania vedel zúčastniť, prípadne sa z neho včas ospravedlniť a požiadať o jeho odročenie.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že v posudzovanom prípade síce hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, avšak po splnení zákonných podmienok na taký postup, preto táto dovolacia námietka obvineného nie je dôvodná.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu dovolacích námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. d) ani písm. i) Trestného poriadku uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. Y. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.